

УНИВЕРЗИТЕТ „СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ“ – БИТОЛА

ПРАВИЛНИК

**ЗА УСЛОВИТЕ, КРИТЕРИУМИТЕ И ПРАВИЛАТА
ЗА ЗАПИШУВАЊЕ И СТУДИРАЊЕ НА ТРЕТ
ЦИКЛУС СТУДИИ НА УНИВЕРЗИТЕТОТ
„СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ“ - БИТОЛА**

(ПРЕЧИСТЕН ТЕКСТ)

Ноември, 2011 година

Врз основа на член 52 алинеа 23 од Законот за високото образование (“Сл.весник на РМ“ бр. 35/2008, 103/2008, 26/2009, 83/2009, 99/2009, 115/2010, 17/2011 и 51/2011), Универзитетскиот сенат на Универзитетот „Св. Климент Охридски“ - Битола, на 74-та седница одржана на ден 05.11.2009 година, со измени и дополнувања на 85-та седница одржана на ден 26.10.2010 година и со измени и дополнувања на 98-та седница одржана на ден 30.11.2011 година, го донесе следниов

ПРАВИЛНИК

ЗА УСЛОВИТЕ, КРИТЕРИУМИТЕ И ПРАВИЛАТА ЗА ЗАПИШУВАЊЕ И СТУДИРАЊЕ НА ТРЕТ ЦИКЛУС СТУДИИ НА УНИВЕРЗИТЕТОТ „СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ“ - БИТОЛА

(ПРЕЧИСТЕН ТЕКСТ)

ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1

Со овој Правилник се уредуваат условите, критериумите и правилата за запишување и студирање на третиот циклус - докторски студии, како и постапката за стекнување научен назив доктор на науки на Универзитетот „Св. Климент Охридски“ - Битола.

Член 2

Универзитетот врши високообразовна дејност од трет циклус студии.

Факултетите како единици во состав на Универзитетот вршат високообразовна дејност од трет циклус - докторски студии во студиско и научно-истражувачко подрачје, според акредитирана студиска програма.

За една научна област може да се организира само една докторска студиска програма, освен во случај на интердисциплинарни студиски програми.

Научните институти како единици во состав на Универзитетот можат да вршат високообразовна дејност за трет циклус - докторски студии во рамките на научната област за која се основани, ако се акредитирани за вршење на овој вид студии и имаат решение за почеток со работа, на начин и според условите утврдени со Законот за високото образование и Статутот на Универзитетот.

Член 2а

Заради организирање на трет циклус на универзитетски студии, изведување на фундаметални, развојни и применети истражувања и вршење на применувачка дејност, како и заради пренесување на научни, стручни и уметнички знаења и вештини, високообразовната установа:

- реализира научноистражувачки проекти со кои е опфатен најмалку 20% од наставниот кадар вработен во високообразовната установа;
- има во редовен работен однос најмалку седум доктори на науки во полето од научноистражувачкото подрачје, од кои најмалку еден е редовен или вонреден професор од областа.

Стандардот од став 1, алинеја 1 на овој член, се однесува и за интердисциплинарните докторски студии, при што ист ментор не може да се пријавува на повеќе од две студиски програми.

Член 3

Докторските студии се трет циклус академско образование.

Докторските студии се организираат преку акредитирани студиски програми во согласност со Европскиот систем за пренос и акумулација на кредити (во понатамошниот текст ЕКТС), односно во согласност со Правилникот за единствениот кредит трансфер систем и преминот од една на друга студиска програма, односно од една на друга единица на Универзитетот.

Член 4

По полагањето на сите испити и реализацијата на сите други предвидени активности од третиот циклус - докторски студии, со изработката и јавната одбрана на докторскиот труд се стекнува научен назив Доктор на науки (dr. sc.), односно доктор по уметности (dr. art).

УСЛОВИ И КРИТЕРИУМИ ЗА ЗАПИШУВАЊЕ И СТУДИРАЊЕ НА ДОКТОРСКИ СТУДИИ

Член 5

На докторски студии може да се запише лице коешто завршило соодветни академски студии од втор циклус, односно постдипломски студии и има остварено минимум 300 европски кредити.

Услов за запишување е, вториот циклус, односно постдипломските студии да бидат компатибилни (соодветни) со профилот на докторските студии.

За лицето коешто не завршило соодветни академски студии од втор циклус, односно за кандидатите од сродна научна област, универзитетот /единицата/ која ги организира докторските студии на соодветна студиска програма, утврдува дополнителни услови за запишување на докторски студии.

Член 6

На докторски студии можат да се запишат и лица кои дипломирале според студиски програми за постдипломски студии со кои се стекнале со звање Магистер, до влегувањето во сила на Законот за високото образование.

На овие студенти може да им се признаат до 60 кредити од докторските студии, во зависност од нивото на компатибилност на завршената студиска програма на постдипломски студии со студиската програма на докторските студии на која се запишуваат, за што одлука носи Универзитетот, односно единицата на Универзитетот.

Член 7

Запишувањето на докторски студии се врши врз основа на Конкурс што го објавува Универзитетот, пред почетокот на студиите.

Во Конкурсот прецизно се дефинирани условите и критериумите за пријавување и запишување на докторските студии. Овие услови, на предлог на Наставно-научниот совет (ННС), односно Научниот совет на единицата на Универзитетот, ги определува Ректорската управа на Универзитетот.

Конкурсот содржи: име и адреса на високообразовната установа, назив на студиската програма за докторски студии, место на изведување на студиската програма, времетраењето на студиите, условите за упис, бројот на студентите за запишување, потребната документација за пријавување и запишување, роковите за пријавување и постапката за изведување на уписот.

Член 8

Кандидатите се пријавуваат на објавениот Конкурс со пополнување образец што е подготвен од страна на единицата/те каде што се организира студиската програма.

Образецот и документација предвидена со Конкурсот, кандидатите ја доставуваат до Универзитетот/единицата на Универзитетот којашто ги организира соодветните докторски студии.

Член 9

Кандидатите коишто ги исполнуваат условите на Конкурсот и завршиле соодветни академски студии од втор циклус, се запишуваат на соодветните докторски студии за што одлучува Советот за докторски студии на единицата на Универзитетот.

Кандидатите од сродна научна област се запишуваат откако ќе ги исполнат дополнителните услови утврдени со Конкурсот и по позитивно оценетото интервју спроведено од страна на комисија определена од Советот за докторските студии на единицата на Универзитетот.

Одлука за запишување на студентите на докторските студии донесува Советот за докторски студии на единицата на Универзитетот.

Со запишувањето на докторските студии студентот се стекнува со статус *студент на докторски студии*.

Член 10

Право да се запишат на докторски студии на определена студиска програма имаат и странски државјани, според условите утврдени со Законот за високото образование и со Конкурсот.

Член 11

Бројот на студентите кои се запишуваат на докторската студиска програма, за сите три години на докторските студии, треба да биде во согласност со бројот на расположивите ментори.

СТРУКТУРА НА ДОКТОРСКИТЕ СТУДИИ**Член 12**

Докторските студии траат три години (шест семестри) и притоа се остваруваат 180 европски кредити, односно 60 кредити во текот на една учебна година.

Студентите запишани на докторски студии истите треба да ги завршат најдоцна шест години од запишувањето.

Од оправдани причини, по барање на студентот, на докторските студии овој рок може да биде продолжен за уште две години за што одлука носи Советот за докторски студии на единицата на Универзитетот.

Член 113

Докторските студии се состојат од две фази:

- Фаза на обука за истражување и
- Фаза на изработка на докторски труд (докторска дисертација).

Фазата на обука за истражување вообичаено вклучува:

- предмети од студиската програма (задолжителни и изборни),
- докторски семинари и
- мал труд во писмена форма –пилот- истражувачки труд.

Фазата на изработка на докторскиот труд вообичаено вклучува:

- подготовка на тези - оригинално истражување на кандидатот,
- пријавување на тези и одбрана на предлог тема за докторски труд,
- работа на докторскиот труд,
- објавување на научни трудови во научни списанија и/или презентација на научни трудови на научни конференции, собири/семинари,
- меѓународна мобилност: најмалку еднеделен престој,
- поднесување извештаи за прогресот во работата,
- оценка на докторскиот труд и
- јавна одбрана на докторскиот труд.

Во текот на првата и втората фаза на докторските студии, студентите докторанти можат да бидат вклучени во едукативниот процес во сите три циклуси на студии, како соработници, демонстратори или во друга форма на ангажираност во наставниот процес на соодветната научна област.

Кандидатите се должни во текот на студиите да објават најмалку два рецензирани научноистражувачки труда, како прв автор, во меѓународни научни списанија.

Со завршувањето на првата фаза, односно по изработката и позитивната оценка на пилот-истражувачкиот труд студентот се стекнува со статус на *кандидат за докторат на науки*.

ОСВОЈУВАЊЕ ЕВРОПСКИ КРЕДИТИ

Член 14

Комплетирањето на докторските студии подразбира освојување вкупно 180 европски кредити.

Европските кредити се добиваат врз основа на следниве активности:

- задолжителни и изборни предмети,
- докторски семинари,
- пилот -истражувачки труд,
- подготовка и објавување на рецензиран научен труд во научни и стручни списанија,
- присуство на соодветен меѓународен научен собир (конференција, симпозиум, работилница) – без презентација на труд,
- учество во едукативен процес,
- подготовка и одбрана на тези,
- работа на докторскиот труд и
- други активности предвидени со студиската програма.

Член 15

За предметите/семинарите во првиот семестар се доделуваат вкупно 30 кредити.

За предметите/семинарите во вториот семестар се доделуваат вкупно 30 кредити.

За изработен труд (пилот-истражувачки труд), подготовка и објавување на рецензиран научен труд во научни и стручни списанија, присуство на соодветен меѓународен научен собир и учество во едукативниот процес во третиот семестар се доделуваат вкупно 30 кредити.

За фазата на докторскиот труд се доделуваат 90 кредити.

Конкретната распределба на кредитите се дефинира со Елаборатот за отворање на овие студии од страна на носителот на студиската програма за трет циклус студии.

ПРОЦЕДУРА И ДВИЖЕЊЕ НИЗ СТУДИИТЕ

Член 16

Структурата на студиската програма вообичаено е организирана на следниов начин:

Прва година:

- Наставни предмети и/или семинари¹

Втора година:

- Наставни предмети и/или семинари²,
- Можност за вклучување во наставниот процес,
- Можност за објавување научни трудови и учество на конференции,
- Мал труд во писмена форма – пилот-истражувачки труд и
- Подготовка на предлог тема за докторска дисертација и одбрана на предлог темата (вообичаено во четвртиот семестар).

Трета година:

- Работа на докторскиот труд – оригинално истражување на кандидатот,
- Можност за вклучување во наставниот процес,
- Поднесување извештаи за прогресот во работата на докторскиот труд,
- Објавување научни трудови и учество на конференции.

Член 17

Во текот на првиот семестар студентот запишан на докторските студии треба да изработи План за напредок низ студиската програма со помош на раководителот на докторските студии на единицата.

ОРГАНИЗАЦИЈА НА СТУДИИТЕ ОД ТРЕТ ЦИКЛУС

Член 18

Учебната година трае од 15 септември до 14 септември наредната календарска година и се организира во два семестри: зимски и летен.

---

¹ Задолжително еден предмет од методологија на научноистражувачката работа од областа во која се работи докторската дисертација

² Во предметните програми на наставните дисциплини треба да бидат инкорпорирани содржини што се однесуваат на изучувањето и примената на методите на истражување во областа на предметната програма

Член 19

Студентите имаат обврска да ги реализираат сите активности предвидени со студиската програма за третиот циклус на студии.

Член 20

Наставата се организира и изведува врз основа на утврден распоред на часови. Доколку бројот на студенти што запишале одреден предмет е помал од 5 (пет) наставата може да се организира како настава од менторски тип.

Наставата во третиот циклус се организира во попладневните часови во работните денови, а во неработните денови во претпладневните и попладневните часови.

Одлука за формата и организацијата на наставата носи Советот за докторски студии на единицата.

Член 21

Наставата во третиот циклус на студии за секој предмет пооделно ја реализира Предметна комисија во состав од два наставници од иста или сродна област во која припаѓа соодветниот предмет. Одлука за составот на комисијата, на предлог на Советот за докторски студии на единицата носи Наставно-научниот, односно Научниот совет.

Првиот член на Предметната комисија е носител на реализацијата на наставата, а вториот член учествува при спроведувањето на колквиумите и испитите, реализација на другите активности во рамките на предметната програма (семинарски трудови, проектни задачи и др.) и учествува во реализација на дел од предавањата. Во реализацијата на наставата на третиот циклус студии за определени теми можат да учествуваат и други наставници, соработници и други експерти, кои не учествуваат во реализацијата на завршното оценување.

Предметната комисија е должна, на почетокот на семестарот, да изготви план за реализација на наставата, во согласност со Правилникот за единствениот кредит систем и преминот од една на друга студиска програма, односно од една на друга единица на Универзитетот „Св. Климент Охридски“, Битола.

Член 22

Предметната комисија е одговорна за изведувањето на сите облици настава: предавања, вежби, практична работа, менторство и др. и за реализација на предвидениот план за работа за соодветниот предмет.

Предметната комисија е должна во текот на наставата, изработката на индивидуалните работи и подготовката за проверка на знаењето, да им помогне на студентите преку организирање часови за консултации. Термините за консултации треба да бидат усогласени со термините за настава и истите да им бидат достапни на студентите преку јавно истакнување на огласна табла и на интернет страница на единицата на Универзитетот.

ЗАПИШУВАЊЕ СЕМЕСТРИ И СТУДИСКА ГОДИНА

Член 23

Студентот напредува во текот на студирањето, односно запишува предмети преку бројот на остварените кредити (бодови).

По правило, студентот запишува 30 кредити (бодови) по семестар, но може да запише број на предмети што носат минимум 18 кредити (бодови), но не повеќе од 42 кредити (бодови) во семестар, освен кога се работи за запишување на докторскиот труд.

Студентот прво ги запишува предметите коишто не ги положил од претходниот непарен, односно парен семестар, а потоа запишува нови предмети од наредниот непарен, односно парен семестар, пришто прво се запишуваат задолжителните, а потоа изборните предмети.

Ако студентот веќе ги положил сите предмети од претходниот непарен, односно парен семестар, тогаш сите предмети/активности предвидени со студиската програма и планот за реализација на истата, се нови предмети/активности од наредниот семестар.

Член 24

Студентот запишува втора година на докторските студии со освоени минимум 24 кредити, а трета година на студии со освоени минимум 48 кредити. Доколку студентот не го освои потребниот минимум бодови од претходниот став, тогаш тој ја презапишува истата година.

Член 25

Студентите запишуваат семестри и студиски години. Статус на студент во тековната учебна година на третиот циклус студии имаат студентите коишто ќе запишат, односно презапишат семестар и студиска година.

Запишувањето предмети, семестри и студиски години се врши во согласност со овој Правилник и со принципите за ЕКТС.

Евиденцијата на предмети што се запишуваат, податоците дали тоа се повторно запишани предмети или нови предмети, како и висината на школарината се врши преку пополнување пријави од страна на студентите при запишувањето на предметите.

Формата и содржината на пријавата за упис е пропишана од страна на Универзитетот.

Точноста на податоците во пријавата со свој потпис ја потврдуваат надлежниот референт во службата за студентски прашања, администраторот за ЕКТС и раководителот на третиот циклус студии.

Член 26

Плаќањето на износот за кофинансирање при запишувањето на семестарот се одредува според запишаните кредити. Пресметката се врши на начин што износот за кофинансирање се дели со бројот на кредити за една студиска година, односно со 60 и така добиениот износ се множи со бројот на запишаните кредити на нови предмети.

Студентите коишто повторно запишуваат предмет, плаќаат 50% од износот за кофинансирање.

За кредитите што се добиваат врз основа на другите активности предвидени со студиската програма и планот за реализација на истата, плаќањето повторно се врши според бројот на кредити што ги носи поделната активност. Овие кредити не се презапишуваат.

ИСПИТЕН РЕЖИМ И НАЧИН НА ОЦЕНУВАЊЕ

Член 27

Наставните дисциплини од студиската програма од третиот циклус студии се полагаат **на завршното оценување.**

Советот за докторски студии на единицата носи одлука за начинот на реализација на завршното оценување (писмено, писмено и усмено и усмено) и за

распределбата на поените по пооделни активности во рамките на максималниот број од 100 поени во согласност со студиската програма и принципите за ЕКТС.

Член 28

Комисијата ги внесува во посебен формулар за објавување на резултатите од завршното оценување вкупниот број поени од завршното оценување и од другите активности и формирањето на конечната оценка. Комисијата ги објавува резултатите од завршното оценување во соодветниот испитен рок најдоцна 15 дена од спроведувањето на испитот.

Член 29

Предметната комисија е должна, најдоцна 30 дена од одржувањето на испитот, до Службата за студентски прашања да достави примерок од објавените резултати, записникот на кандидатите коишто го полагаат испитот и испитните пријави потпишани од двата наставници, пришто бројот на положени кандидати истакнати на списокот со резултатите од завршното оценување треба да е идентичен со бројот и оценките на кандидатите внесени во записникот за спроведување на испитот и во испитните пријави.

Службата за студентски прашања врши проверка на испитните пријави и доколку тие се исправни, истите ги внесува во досието на студентот. Доколку службата за студентски прашања утврди определена неисправност кај одреден број испитни пријави, за истото, во рок од 15 дена ја известува Комисијата, а по потреба и раководителот на докторските студии. Комисијата е должна да изврши исправка на неисправните пријави најдоцна во рок од 15 дена од известувањето и истите ги доставува до службата за студентски прашања којашто ги внесува во досието на студентот.

Комисијата ја внесува и потпишува конечната оценка во индексот на студентот.

Член 30

Резултатите од завршниот испит задолжително се објавуваат на огласната табла на единицата на Универзитетот и на нејзината интернет страница пришто наставникот е должен да чува примерок од истите, а еден примерок се доставува до архивата на единицата на Универзитетот и се чува во согласност со правилата за архивска граѓа. Овие резултати се чуваат и во електронска форма.

Член 31

Формирањето конечна оценка од завршното оценување и останатите активности во рамките на предметната програма се врши врз основа на вкупниот број освоени поени по сите основи, и тоа:

- од 0 до 50 поени: оценка 5 (пет);
- од 51 до 60 поени: оценка 6 (шест);
- од 61 до 70 поени: оценка 7 (седум);
- од 71 до 80 поени: оценка 8 (осум);
- од 81 до 90 поени: оценка 9 (девет);
- од 91 до 100 поени: оценка 10 (десет)

Член 32

Доколку, при утврдувањето конечен број поени се појават децимали, се врши заокружување на бројот на следниов начин: ако првата децимала е помала од 5 се заокружува претходниот цел број, а ако истата е еднаква или поголема од 5 се заокружува следниот цел број.

Конфликт на интереси**Член 33**

Доколку студентот со предметниот наставник е во роднинска врска: син, ќерка, брат, сестра, сопруг или сопруга, тогаш наставникот е должен да се из земе за тој студент од спроведувањето на испитот/колоквиумот и за тоа да го извести деканот, односно директорот на единицата.

Во таков случај, деканот, односно директорот на единицата, за спроведувањето на испитот/колоквиумот за тој студент, на местото од изземениот наставник во испитната комисија назначува друг наставник од иста или сродна научна област во рамките на истото научно поле.

Во случаите на погоре наведената роднинска врска, наставникот не може да биде избран за ментор, а ниту за член на комисија за подобност, за оценка или за одбрана на докторскиот труд.

НАЧИН НА ПРИЈАВУВАЊЕ НА ИСПИТИТЕ И ВОДЕЊЕ НА ЕВИДЕНЦИЈА ЗА СПРОВЕДЕНИТЕ ИСПИТИ**Член 34**

Проверката на знаењето на студентите се врши во три испитни рокови: јануарски, јунски и септемврски.

Со одлука на Советот за докторски студии на единицата, може да се утврдат најмногу уште два испитни рокови во текот на учебната година.

Член 35

Пријавувањето на испитите студентите го вршат со пополнување на испитни пријави и нивно поднесување во определените рокови до службата за студентски прашања.

Студентот може да го пријави испитот и по предвидениот рок, но најдоцна до денот на одржување на испитот, при што се плаќа определен надоместок за задоцнетото пријавување.

Службата за студентски прашања врши проверка на поднесените испитни пријави и изготвува записник за спроведување на испитот во којшто се внесуваат кандидатите со право за полагање на испитот по соодветниот предмет.

Записникот изготвен од службата за студентски прашања не може да се надополнува со други кандидати.

Член 36

Право на полагање, добивање и евидентирање завршна оценка преку било која форма на проверка на знаењата, остваруваат студентите коишто го запишале соодветниот предмет, без разлика дали тој предмет е запишан по првпат или е повторно запишан, а во согласност со членовите 27, 28 и 33 од овој Правилник.

Член 37

Право на евидентирање стекнати кредити преку другите предвидени активности, остваруваат само студентите кои ги запишале овие активности.

Член 38

Студентите при полагањето на завршниот испит по определена наставна дисциплина плаќаат определен надоместок за полагањето на испитот. За висината на надоместокот одлучува Деканатската управа, односно Советот на единицата на Универзитетот.

Член 39

Стектатите кредити од другите активности предвидени со студиската програма и планот за нејзина реализација, се евидентираат преку поднесување на пријава. Во пријавата се внесува видот на реализираната активност и бројот на освоени кредити. Пријавата ја потпишуваат одговорниот наставник за определената активност и раководителот на докторските студии.

ПРИГОВОР НА ЗАВРШНА ОЦЕНКА**Член 40**

Ако студентот не е задоволен од завршното оценување, односно од оценката или ако смета дека испитот не е спроведен во согласност со Законот за високото образование и со Правилникот на единицата, може да поднесе приговор до деканот во рок од 24 часа од објавувањето на конечните резултати на огласната табла на единицата на Универзитетот.

Ако деканот утврди дека се исполнети условите од ставот 1 на овој член, Комисијата ќе ја преиспита оценката од завршното оценување во рок од 3 (три) дена. Ако Комисијата не ја преиспита оценката што ја утврдила во рокот од претходниот став или остане на истата, или ако го прифати приговорот, но студентот повторно не е задоволен од добиената оценка, на барање на студентот, испитот се полага пред тричлена комисија составена од наставници од исто или сродно наставно-научно подрачје, во наредните 24 часа, наредниот работен ден, доколку испитот се полага усмено, а доколку испитот се полага писмено во истиот рок Комисијата ја оценува истата писмена задача.

Тричлената комисија од претходниот став ја формира деканот и во неа не можат да учествуваат членовите на Предметната комисија, а можат да членуваат наставници и од други единици на Универзитетот или други универзитети во земјата.

Оценката на Комисија е конечна.

Роковите од овој член не течат за време на неработни денови.

Член 41

По барање на студентот, може да му се овозможи да го повтори завршното оценување за повисока завршна оценка по наставниот предмет во период од најмногу четири месеца од полагањето.

Деканот донесува решение по барањето во рок од 3 (три) дена од поднесувањето на барањето.

Со уважувањето на барањето за препологање на испитот, претходно добиената оценка се поништува.

ОРГАНИ ЗА ОРГАНИЗАЦИЈА НА ДОКТОРСКИТЕ СТУДИИ**Член 42**

За организација и реализација на студиите од трет циклус се формираат:

- Совет на докторски студии на Универзитетот и
- Совет на докторски студии на единицата, односно единиците на Универзитетот

Член 43**Советот на докторски студии на Универзитетот го сочинуваат:**

- (1) раководителите на докторските студии на единиците на универзитетот,
- (2) два проректори од коишто еден е задолжително проректорот за настава и
- (3) пет членови од различни научни области коишто на предлог на Ректорот, ги бира Сенатот на Универзитетот од редот на редовните професори со мандат од 3 години. Мандатот на останатите членови на Советот на докторските студии на Универзитетот трае во согласност со периодот на вршењето на нивните функции.

Со Советот претседава проректорот за настава.

Член 44

Советот на докторски студии на Универзитетот:

- ја координира работата на Советите на докторски студии на ниво на единици на Универзитет,
- дава мислење за студиските програми на третиот циклус,
- го утврдува нацрт конкурсот за упис на студенти на докторски студии,
- го утврдува предлогот за бројот на студенти и износот на школарина кофинансирање за докторските студии и истиот го доставува до Ректорската управа на Универзитетот,
- избира по два членови на советите на докторските студии на единицата/единиците на Универзитетот на предлог на единицата/единиците на Универзитетот,
- дава предлози за организирање заеднички докторски (интердисциплинарни) студии на ниво на Универзитет,
- дава мислење за составот на комисијата за оценка на докторскиот труд,
- избира раководител и секретар на докторските студии на единиците кога докторските студии се организирани од страна на повеќе единици и
- врши други работи поврзани со организацијата и координацијата на докторските студии.

Член 45

Доколку докторските студии се организираат од страна на една единица на Универзитетот, тогаш се формира Совет на докторски студии на единицата.

На единицата на Универзитетот се организира еден Совет на докторски студии, без разлика на бројот на студиски програми од трет циклус студии во рамките на единицата.

Доколку докторските студии се организираат од страна на повеќе единици на Универзитетот, тогаш се формира Совет на докторски студии на единиците. Во овој случај прашањата поврзани со начинот на организација на докторските студии се утврдува со Елаборатот за отворање на студиите.

Советот на докторски студии на единицата, односно на единиците на Универзитетот, го сочинуваат:

- 7 професори од единицата на Универзитетот, од редот на редовните професори кои ги избира Наставно-научниот, односно Научниот совет на единицата,

односно единиците. Доколку на единицата на Универзитетот нема можност за избор на членови на Советот од редовните професори, можат да се изберат вонредни професори или доценти. Доколку докторските студии се организираат од повеќе единици на Универзитетот тогаш во Советот на докторски студии се избираат 9 претставници од редот на единиците и

- 2 професори од редот на професорите од соодветна научна област од Универзитетот или од друг универзитет кои на предлог на Наставно-научниот, односно Научниот совет, ги избира Советот на докторски студии на Универзитетот.

Мандатот на членовите на Советот трае три години.

Член 46

Наставно-научниот, односно Научниот совет на единицата, избира раководител и секретар на докторските студии на единицата, со мандат од три години, од редот на членовите на Советот на докторски студии на единицата на Универзитетот.

Доколку докторските студии ги организираат повеќе единици на Универзитетот, тогаш Советот на докторски студии на Универзитетот ги избира раководителот и секретарот на докторските студии од редот на членовите на Советот на докторските студии на единиците.

Раководителот на докторски студии на единицата на Универзитетот ги свикнува и претседава со седниците на Советот. Раководителот и секретарот се грижат за целокупната организација и реализација на докторските студии.

Член 47

Советот на докторски студии на единицата, односно на единиците на Универзитетот:

- му предлага на ННС, односно на Научниот совет, студиска програма за трет циклус студии –докторски студии,
- донесува одлука за состав на Комисија за подобност на кандидатот и темата,
- донесува одлука за подобност на тема, тези и кандидат,
- му предлага на ННС, односно на Научниот совет, кандидат за ментор,
- предлага износ на школарина за покривање на докторските студии,
- ја определува сродноста на вториот циклус со областа на студиската програма на докторските студии,
- ги определува дополнителните услови за запишување на докторските студии,
- ги разгледува апликациите и одлучува за запишување на студенти,
- одлучува за прашањата поврзани со организацијата и реализацијата на наставата,
- на Наставно-научниот совет, односно на Научниот совет, му предлага состав на комисиите за реализацијата на наставата на третиот циклус докторски студии,
- ги разгледува и дава мислење по предлозите за организирање заеднички докторски студиски програми,
- дава предлог за составот на комисиите за оценка и одбрана на докторскиот труд,
- ги разгледува извештаите на менторот за напредок на докторскиот труд,
- го разгледува Извештајот на менторот за конечната верзија на докторскиот труд,
- го разгледува Извештајот за оценка на докторскиот труд и доставува предлог до ННС и

- врши други работи поврзани со организацијата и реализацијата на докторските студии.

ПОСТАПКА ЗА ПРИЈАВА, ОЦЕНКА И ОДБРАНА НА ДОКТОРСКИОТ ТРУД (ДОКТОРСКА ДИСЕРТАЦИЈА)

Член 48

Студентот којшто ги положил предвидените испити, го освоил потребниот број кредити на студиска програма од трет циклус и објавил најмалку два рецензирани научноистражувачки труда како прв автор во меѓународни научни списанија, може да поднесе пријава за изработка на докторски труд до Советот на докторски студии на единицата.

Пријавата содржи: наслов на темата, дефинирање на проблемот на истражување, јасно изнесена работна хипотеза (образложен предлог на темата и тезите на докторскиот труд), литературата што ќе се користи, метод на работа и резултати што се очекуваат, опис на објавените научни и стручни трудови, изјава на кандидатот дека иста тема на докторскиот труд нема пријавено на друга установа во земјата и странство, како и изјава дека докторскиот труд ќе биде резултат на автентично истражување на кандидатот.

Член 49

По поднесувањето на пријавата за изработка на докторскиот труд (дисертација), Советот на докторски студии на единицата на Универзитетот најдоцна во рок од 45 дена формира Комисија за оценка на темата, тезите и кандидатот. Комисијата брои три члена при што првите два задолжително се од потесната научна област во којашто е пријавената тема, а третиот член може да биде и од научната област во којашто се соодветните докторски студии. При формирањето на Комисијата најмалку еден од нејзините членови задолжително е од друга единица на истиот или на друг универзитет.

Член 50

Задачи на Комисијата за оценка на темата и тезите се следниве:

- да направи евалуација на кандидатот, темата и тезите на докторскиот труд,
- да ја оцени методологијата, целите, хипотезите, актуелноста на проблемот на истражување и
- да ја оцени структурата на темата

Комисијата, најдоцна во рок од 90 дена од нејзиното формирање, организира одбрана на темата и тезите од страна на кандидатот и поднесува извештај до Советот на докторските студии на единицата, којшто донесува одлука за прифаќање или неприфаќање на подобноста на темата, тезите и кандидатот.

Член 51

По донесувањето на одлука за подобност на темата, тезите и кандидатот, на барање на кандидатот, му се определува ментор за изработка на докторскиот труд. Наставно-научниот, односно Научниот совет, го определува менторот на предлог на Советот за докторски студии на единицата. Менторот се бира од редот на редовните и вонредните професори од соодветната научна област.

Еден професор може да биде ментор на најмногу три кандидати кои кај него се обучуваат за научна работа.

Менторот има обврска:

- да го советува, насочува и води кандидатот во текот на втората фаза на докторските студии,
- да дава мислења, сугестии, забелешки и предлози во текот на изработката на дисертацијата и
- да доставува два писмени извештаи за напредокот во изработката на докторската дисертација до Советот на докторски студии на единицата на Универзитетот и тоа еден на крајот на втората година од докторските студии, а вториот во однос на конечната верзија на докторската дисертација.

Член 51а

На високообразовните установи кои изведуваат студиски програми од трет циклус на универзитетските докторски студии, менторот на докторскиот труд треба да има најмалку пет објавени трудови во меѓународни научни списанија, во дадено поле, во последните пет години и најмалку три учества на меѓународни собири во последните четири години.

Меѓународно научно списание од претходниот став е списание кое има меѓународен уредувачки одбор во кој учествуваат најмалку пет земји, при што бројот на членови од една земја не може да надминува 40% од вкупниот број на членови.

Член 52

По образложено и издржано барање на кандидатот, може да се направи промена на менторот, за што, на предлог на Советот за докторски студии на единицата/единиците, одлука носи Наставно-научниот, односно Научниот совет.

ДОКТОРСКИ ТРУД (ДИСЕРТАЦИЈА) И НЕГОВА ИЗРАБОТКА

Член 53

Докторскиот труд е самостоен научен труд, којшто е резултат на самостојна научна работа и претставува придонес во развојот на соодветната научна, односно уметничка област.

Докторскиот труд по правило треба да биде во рамките на 200–300 страници.

Во текот на втората фаза – фазата на докторскиот труд кандидатот е должен до менторот да поднесува годишен извештај за постигнатиот напредок.

Член 54

Студентот се стекнува со право за поднесување барање за формирање на Комисија за оценка на докторскиот труд по полагањето на предвидените испити и реализацијата на сите останати обврски предвидени со студиската програма. Барањето се поднесува до надлежниот референт во службата за студентски прашања. Поднесеното барање за формирање Комисија за оценка на докторскиот труд, секретарот на докторските студии на единицата го проследува до Комисијата за проверка на студентското досие. Комисијата ја сочинуваат продеканот за настава, секретарот на единицата, раководителот на докторските студии на единицата и надлежниот референт за студентски прашања.

Комисијата за проверка на студентското досие врши увид во студентското досие и изготвува записник. Ако студентското досие е комплетно (положени сите испити предвидени со соодветната студиска програма и освоен потребниот минимум број кредити, исполнети другите обврски предвидени со студиската програма,

регулирани финансиските и другите административни обврски и др.), на студентот му се одобрува продолжување на постапката за формирање Комисија за оценка на докторскиот труд. Доколку студентското досие не е комплетно, тогаш Комисијата досието го враќа во службата за студентски прашања и по неговото комплетирање ќе одобри продолжување на постапката.

Докторскиот труд го оценува Комисија составена од пет члена, од кои четири се од соодветната научна област од установата која ги организира докторските студии и еден надворешен член.

Членови на Комисијата од претходниот став, треба да бидат лица во наставно-научни звања редовен професор или вонреден професор.

Наставно-научниот совет, односно Научниот совет на единицата, ја формира Комисијата од претходниот став, на предлог на Советот на докторски студии на ниво на единица на Универзитет и по претходно мислење на Советот на докторски студии на Универзитетот.

По формирањето на Комисијата за оценка на докторскиот труд, трудот се поставува на интернет страната на единицата на Универзитетот во времетраење од 20 дена. Заедно со трудот се објавуваат и електронските адреси на членовите на Комисијата за оценка на докторскиот труд, заради евентуални забелешки и сугестии од страна на заинтересираната научна и стручна јавност во врска со истражувањето во трудот.

Член 55

Комисијата го оценува докторскиот труд од следниве аспекти :

- остварување на целите на научното истражување,
- научен придонес,
- апликативен придонес,
- оригиналност на трудот,
- начин на пишување и научна елаборација на материјата и
- конзистентност на деловите во рамките на целината

Член 56

Доколку Комисијата за оценка нема забелешки, го доставува Извештајот за оценката на усвојување до Наставно-научниот, односно Научниот совет на единицата, најдоцна 90 (деведесет) дена од денот на формирањето на Комисијата за оценка.

Усвоениот Извештај се објавува во Билтенот на Универзитетот.

Доколку Комисијата за оценка има забелешки на докторскиот труд, истите во писмена форма, најдоцна 90 (деведесет) дена од денот на нејзиното формирање, му ги доставува на кандидатот заради постапување по истите. Во овој случај Комисијата за оценка е должна да достави Извештај за оценката на докторскиот труд најдоцна до 180 (сто и осумдесет) дена од формирањето на истата.

Член 57

По усвојувањето на Извештајот за оценка на докторската дисертација, кандидатот доставува 10 (десет) примероци од дисертацијата во тврд повез.

Кандидатот подготвува авторезиме на македонски и англиски јазик кое се објавува на интернет страната на единицата на Универзитетот и се испраќа до соодветни научни и други институции во земјата и/или странство.

ЈАВНА ОДБРАНА НА ДОКТОРСКИОТ ТРУД (ДИСЕРТАЦИЈА)

Член 58

Одбраната на докторскиот труд се врши пред Комисија од пет члена, од кој еден е Претседател. Одлуката за составот се носи на истата седница на која што ННС се изјаснува за Извештајот за оценка.

Менторот на докторскиот труд не може да биде член на Комисијата за одбрана на докторскиот труд.

Член 59

Одбраната ја закажува Комисијата за одбрана најдоцна во рок од 60 (шеесет) дена од усвојувањето на Извештајот од Комисијата за оценка, а за денот на одбраната кандидатот се известува најмалку 15 (петнаесет) дена пред денот на одбраната.

Денот, местото на одбраната, името на кандидатот и насловот на дисертацијата се објавуваат барем во еден дневен весник, најмалку 7 (седум) дена пред одржувањето на одбраната.

Одбраната на докторскиот труд е јавна и се врши во просториите на единицата на Универзитетот каде е организирана студиската програма.

Член 60

Одбраната ја отвора Претседателот на комисијата со воведен збор, после што му дава збор на еден од членовите на Комисијата којшто ги чита биографските податоци, научно-стручната активност на кандидатот, Извештајот на Комисијата за оценка на трудот и Извештајот за текот на спроведената постапка до одбраната на трудот.

Претседателот на Комисијата го повикува кандидатот да го презентира трудот, а по презентацијата им дава збор на другите членови на комисијата да го изнесат своето мислење за значењето на трудот.

По презентацијата и изнесените мислења за трудот, членовите на Комисијата му поставуваат прашања на кандидатот. Покрај членовите на Комисијата, прашања во врска со трудот можат да постават и други лица присутни на одбраната во писмена форма до Претседателот на Комисијата.

За текот на одбраната се води записник кој го потпишуваат сите членови на Комисијата за одбрана и се донесува одлука која ја потпишува Претседателот на Комисијата.

По завршената одбрана, Комисијата донесува одлука со следнава формулација “го одбранил”, односно “не го одбранил” докторскиот труд.

Одлуката од претходниот став на овој член се донесува со мнозинство гласови од членовите на Комисијата и јавно се соопштува пред кандидатот и присутните на одбраната.

Ако Комисијата за одбрана донесе заклучок дека кандидатот не го одбранил докторскиот труд, одбраната може да се повтори само уште еднаш и тоа во рок од најмногу 90 (деведесет) дена од денот на одбраната.

Член 61

Резултатите од докторскиот труд се изложуваат во вид на дисеминација на ниво на Универзитет.

Резултатите од докторскиот труд се објавуваат во научното списание на Универзитетот, како и во најмалку уште едно научно списание, најдоцна една година по одбраната на докторскиот труд.

ЈАЗИК НА РЕАЛИЗАЦИЈА НА ДОКТОРСКИТЕ СТУДИИ

Член 62

Наставата на третиот циклус докторски студии се изведува на македонски јазик, а за одделни студиски програми за странски јазици или за делови од студиски програми во кој учествуваат наставници гости од странство, може да се изведува и на англиски, француски, германски или руски јазик.

Единиците на Универзитетот можат да понудат наставата за целосна студиска програма да се изведува паралелно на македонски јазик и на еден од погоренаведените светски јазици.

Советот на докторски студии на единицата, односно единиците на Универзитет, одлучува за деловите од студиски програми што можат да бидат реализирани на јазиците од првиот став.

Странските државјани можат да ја работат докторската дисертација и јавно да ја бранат, по правило на македонски јазик или на еден од светските јазици (англиски, германски, француски и руски јазик), со задолжителен превод на докторскиот труд на македонски јазик.

СТУДЕНТИ

Член 63

Прашањата поврзани со статусот на студентите и нивните права и обврски како и дисциплинските мерки се дефинирани со Законот за високото образование, Статутот на Универзитетот и Правилниците на единиците на Универзитетот.

ДИПЛОМИ

Член 64

Студентот добива диплома и уверение за завршен трет циклус студии, односно докторски студии.

Со јавната одбрана на докторскиот труд студентот се стекнува со научен назив доктор на науки (dr.sc.), односно доктор по уметности (dr.art).

Како дополнување на дипломата, се издава Додаток на дипломата (Diploma Supplement), во согласност со принципите на ЕКТС.

Член 65

Дизајнот и содржината на дипломата и уверението ги почитуваат критериумите за меѓународна препознатливост и прифатливост.

Член 66

Студентот може да го напушти студирањето во рамките на одредена студиска програма без да ја комплетира истата и, за тоа, на негово барање, може да добие соодветно уверение.

Член 67

Одлука за изгледот на дипломата и уверението донесува Ректорската управа на Универзитетот. Содржината на дипломата и уверението се утврдени со акт на Министерот надлежен за работите на високото образование.

ФИНАНСИРАЊЕ НА ДОКТОРСКИТЕ СТУДИИ

Член 68

Третиот циклус студии има карактер на приватни студии и се финансира со средства на студентите.

Кандидатите за докторски студии самостојно ги покриваат трошоците за студирање.

Кандидатите за докторски студии плаќаат износ за кофинансирање определен во Конкурсот за запишување во трет циклус и износ за пријава, оценка и одбрана на докторскиот труд.

Износите ги определува единицата/единиците на Универзитетот што ја организираат студиската програма за трет циклус.

ПРИМЕНА НА ПРАВИЛНИКОТ ОД СТРАНА НА ПРИДРУЖНИТЕ ЧЛЕНКИ НА УНИВЕРЗИТЕТОТ**Член 69**

Одредбите на овој Правилник соодветно ќе се применуваат на придружните членки на Универзитетот кои имаат акредитирани студиски програми за трет циклус студии, доколку придружната членка донесе одлука за прифаќање и примена на овој Правилник.

ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ**Член 70**

Овој Правилник влегува во сила со денот на објавувањето во Билтенот на Универзитетот „Св. Климент Охридски“- Битола.

Член 71

Започнатите постапки за здобивање со научен степен Доктор на науки, може да завршат според одредбите на Законот за високото образование (Сл. весник на РМ бр.64/2000, 49/2003, 113/2005 и 51/2007) и на Правилникот за единствените основи за организирање на последипломски и докторски студии и стекнување со докторат на науки на Универзитетот „Св. Климент Охридски“- Битола.

Ректор

Проф. д-р Златко Жоглев